

19.09.2017

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA
ESITYSLISTA
15 - 2017

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 19.09.2017 klo 17:15
Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Sosiaali- ja terveyslautakunta

19.09.2017

Asia		Sivu
1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2	Ilmoitusasiat	2
3	Pöydälle 12.09.2017 Kauppapalvelujen hankinnan periaatteet	3
4	Pöydälle 12.09.2017 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen valtuustoaloitteeseen alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämiseksi	7
5	Pöydälle 12.09.2017 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirkku Ingervon valtuustoaloitteesta koskien perhetyön vahvistamista ns. Imatran mallin mukaisesti	12
6	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle päihdetyön ammattitutkintoa koskevasta valtuustoaloitteesta	15
7	Sosiaali- ja terveystoimialan hankintavaltuuksien korjaaminen	18
8	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen	21
9	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen	22

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Katju Aron ja varatarkastajaksi jäsen Daniel Sazonovin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

2

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat (asiakirjat ovat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa):

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokous ti 10.10.2017 pidetään poikkeuksellisesti klo 17.15 alkaen. Varsinaista kokousta edeltää lautakunnan jäsenille ja varajäsenille tarkoitettu sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisen tilannekatsaus klo 16.15–17.15.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

3

Kauppapalvelujen hankinnan periaatteet

Pöydälle 12.09.2017

HEL 2017-009663 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää:

A Hyväksyä kauppapalveluja koskevan hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot ja oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa välttämättömiä vähäisiä muutoksia.

B Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päättää oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan hallintojohtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimuksen irtisanomisesta tai purkamisesta.

Esittelijän perustelut

Hankintavaltuuksista päättäminen

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto päätti 22.5.2017 § 102 sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että hallintojohtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa hallintojohtajan tekemään käydyn kilpailutuksen perusteella hankintapäätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Kilpailutuksen taustaa

Tämän hankinnan kohteena ovat Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan kotihoidon ja palvelutalojen asiakkaiden kauppapalvelut. Palvelun kohteen asiakkaat eivät itse kykene asioimaan kaupassa tai järjestämään kauppa-asioidensa hoitamista. Tarkempi kuvaus hankinnan kohteesta on esitetty liitteen 2 palvelukuvauksessa.

Sosiaali- ja terveysviraston (nyk. sosiaali- ja terveystoimiala) talous- ja tukipalvelut -osaston osastopäällikkö teki kauppapalvelujen kilpailutuksesta 13.1.2017 hankintapäätöksen, jolla palveluntuottajaksi valittiin Servea Oy.

Sosiaali- ja terveysviraston ja Servea Oy:n välillä käytyjen neuvottelujen jälkeen sosiaali- ja terveystoimiala on 12.6.2017 ilmoittanut sopi-

muksen purkamisesta palveluntuottajan sopimusrikkomusten johdosta 13.6.2017 alkaen.

Sopimuksen purkamisen jälkeen väliaikaisena palveluntuottajana on toiminut hallintojohtajan 16.6.2017 tekemällä päätöksellä Posti Group Oyj. Posti Group Oyj:n kanssa voimassa oleva sopimus päättyy 31.1.2018. Hallintojohtajan päätöksen mukaisen hankinnan arvo alittaa hankintalain (1397/2016) 25 § käyttöoikeussopimusten kansallisen kynnysarvon, jonka vuoksi hankinta toteutettiin ilman hankintalain mukaista kilpailuttamista.

Tarjouskilpailu

Tarjouskilpailu järjestetään julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään hankittava palvelu ja sen vähimmäisvaatimukset. Lisäksi tarjouspyynnössä määritellään tarjoajille asetettavat vaatimukset. Tavanomaisten rahoituksellista ja taloudellista asemaa koskevien vaatimusten lisäksi tarjoajien edellytetään täyttävän tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt teknistä suorituskykyä ja kokemusta koskevat vaatimukset.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän asian liitteinä. Hankintalain (1397/2016) 60 ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin ne on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Osatarjoukset

Tarjouspyynnössä ei sallita osatarjouksia, sillä niiden salliminen eri palvelualueille mahdollistaisi alueellisesti vaihtelevan tuotevalikoiman, hinnoittelun sekä palvelun saatavuuden.

Osatarjousten kieltäminen toteuttaa palvelua käyttävien kuntalaisten yhdenvertaista kohtelua koko Helsingin alueella.

Tarjousvertailu ja palveluntuottajien lopullinen valinta

Tarjousvertailuun otetaan ne tarjoukset, jotka täyttävät tarjoajille ja tarjouksille asetetut vaatimukset. Parhaan tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, joka on hinnaltaan halvin.

Hankinnan palvelukuvauksessa on esitetty palvelulle asetetut vähimmäisvaatimukset, joiden on ehdottomasti täyttyvä koko sopimuskauden ajan. Tilaaja seuraa sopimusehtojen ja laatuvaatimusten täyttymistä läpi sopimuskauden.

19.09.2017

Sopimuskausi ja muut ehdot

Posti hoitaa kauppapalvelun väliaikaisen sopimuksen mukaan 31.1.2018 saakka. Kilpailutuksen voittanut palveluntuottaja aloittaa 1.2.2018.

Sopimuskausi on kolme vuotta ja se on suunniteltu alkavaksi 1.2.2018. Sopimukseen sisältyy mahdollisuus enintään kolmen vuoden optiokauteen, jonka käyttöönotosta päättää tilaaja.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissä vuoksi perusteltua.

Tarjouspyyntöön tuleva sopimusluonnos on esityksen liitteenä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.riihivaara(a)hel.fi
Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030
kaijaleena.kristola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hankintalaki 1397/2016 60 §, 138 §)
- 6 Sote-lautakunnan päätös hankinnan periaatteista § 142 31.5.2016
- 7 Taltun osastopäällikön hankintapäätös § 307 26.8.2016
- 8 Sote-lautakunta_hankinnan keskeyttämispäätös_§ 389 14.11.2016
- 9 Sote-lautakunnan päätös_hankinnan periaatteet_§ 315 13.12.2016
- 10 Taltun osastopäällikön hankintapäätös § 27 13.1.2017
- 11 Ilmoitus sopimuksen purkamisesta 13.6.2017 alkaen
- 12 HJOn päätös suorahankinta Posti Group Oy:ltä § 7 16.6.2017

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Tukipalvelupäällikkö

Ruokapalveluohjaaja
Vastaava hankinta-asiantuntija

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.09.2017 § 237

HEL 2017-009663 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2017 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Sami Heistaro: Pyysi asian pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.riihivaara(a)hel.fi
Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030
kaijaleena.kristola(a)hel.fi

4

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen valtuustoaloitteeseen alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämiseksi

Pöydälle 12.09.2017

HEL 2017-007557 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa valtuutettu Reetta Vanhasen alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämistä koskevasta valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Terveystieteiden tutkimuskeskukseen mukaan kunnan on järjestettävä alueensa asukkaille ehkäisyneuvontaa ja muita seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistäviä palveluja.

Valtakunnallisen vuoden 2015 kouluterveyskyselyn mukaan koko maan peruskoululaisista oli ollut yhdynnässä 18 prosenttia, lukiolaisista 38 prosenttia ja ammattikoululaisista 60 prosenttia. Kolmasosa nuorista ei käyttänyt mitään ehkäisyä viimeisimmässä yhdynnässään (peruskoululaiset 35 prosenttia, lukiolaiset 33 prosenttia, ammattikoululaiset 33 prosenttia). Ehkäisymenetelmänä kondomi oli yleisin, jota käytti peruskoululaisista 39 prosenttia, lukiolaisista 32 prosenttia ja ammattikoululaisista 28 prosenttia. Hormonaalisen ehkäisyn käyttäjiä oli 17 prosenttia, 32 prosenttia ja 28 prosenttia em. nuorista.

Alle 24-vuotiaiden raskaudenkeskeytykset ovat vähentyneet viimeisen viiden vuoden aikana koko maassa 23 prosenttia. Helsingissä keskeytysten määrä on pienentynyt viimeisen viiden vuoden aikana 22 prosenttia, Espoossa 25 prosenttia ja Vantaalla 40 prosenttia. Tästä suotuisasta kehityksestä huolimatta aiemmin keskeytyksessä olleiden määrä kuitenkin nousee. Lisäksi keskeytyksistä noin 10 prosenttia tehdään samana tai edellisenä vuonna synnyttäneille naisille. Tehokas raskauden ehkäisy niin raskauden keskeytyksen kuin synnytyksen jälkeen on tärkeää ja kustannustehokasta.

Vantaalla tarjotaan alle 20-vuotiaille nuorille yhdeksän kuukauden ehkäisyvalmisteet maksutta. Vantaa tarjoaa myös kaikille ensimmäisen pitkäaikaisen ehkäisyvälineen maksutta. Raskaudenkeskeytyksen jälkeen tarjotaan uusi ilmainen ehkäisyväline. Vantaa on panostanut riskiryhmiin ja tarjoaa heille pitkäaikaisen ehkäisimen kuluitta. Päihderiippuvaisilla ja jo keskeytyksen läpikäyneillä on suurempi riski uuteen raskaudenkeskeytykseen kuin muilla.

Esipoissa ensimmäinen kuparikierukka on maksuton kaikenikäisille ehkäisyä tarvitseville naisille, jotka eivät ole aiemmin käyttäneet kupari- tai hormonikierukkaa. Alle 20-vuotiaat, jotka eivät ole aiemmin käyttäneet hormonaalista ehkäisyä, saavat maksutta yhdistelmäehkäisytabletteja, minipillerit tai ehkäisyrenkaan (3–9 kk:n ajaksi) tai hormonikierukan. Yli 20-vuotiaat, jotka eivät ole aiemmin käyttäneet hormonaalista ehkäisyä, saavat maksutta yhdistelmäehkäisytabletteja, minipillerit, ehkäisyrenkaan tai ehkäisykapselin 3 kuukauden ajaksi. Synnyttäneet ja 20–24-vuotiaat, jotka eivät ole aiemmin käyttäneet hormonaalista ehkäisyä, voivat valita synnytyksen jälkitarkastuksen yhteydessä maksutta myös hormonikierukan tai ehkäisykapselin.

Helsingissä tarjotaan maksutta ensimmäiset ehkäisytabletit (kolmen kuukauden aloituspakkaus), ensimmäinen kierukka ja ehkäisyimplantit. Maksuttomia kondomeja tarjotaan koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa, ehkäisyneuvonnassa, kutsunnoissa sekä jonkin verran nuorisotiloilla ja erilaisissa terveyden edistämiskampanjoissa. Tarvittaessa nuori saa maksuttoman jälkiehkäisyneuvon koulu- tai opiskelijaterveydenhuollosta.

Helsingiläisten alle 25-vuotiaiden sukupuolitartuntojen (klamydia, kuppa ja tippuri) määrät yhteensä ovat vähentyneet viimeisen viiden vuoden aikana 6,5 prosenttia (vuonna 2012 1142 tartuntaa ja vuonna 2016 1068 tartuntaa). Klamydiatartuntoja todettiin helsinkiläisillä alle 25-vuotiailla nuorilla vuonna 2012 1103 ja vuonna 2016 1037, joista naisilla todettujen klamydiatartuntojen osuus on pysynyt viiden vuoden aikana samana, noin 68 prosentissa. Kondomin käytöllä ja vastuullisella seksikäyttäytymisellä ehkäistään seksitauteja. Ei ole kuitenkaan osoitettu, että kondomien maksuton tarjonta lisäisi niiden käyttöä.

Laajojen kansainvälisten ja myös suomalaisten tutkimusten mukaan maksuton ehkäisy säästää kustannuksia. Erityisesti ns. pitkävaikutteiset ehkäisymenetelmät (kapselit, kierukat) ovat kustannustehokkaimpia. Lyhytvaikutteisten menetelmien käyttäjillä suunnittelemattoman raskauden riski on 10-kertainen pitkävaikutteisiin verrattuna, vaikka ehkäisy olisi maksutonta. 15–24-vuotiaiden ryhmässä suunnittelematon raskaus selittyy yli 80 prosentissa ehkäisyneuvon käyttövirheellä.

Raskauden ehkäisyneuvon ja -keskeytysten kustannukset

Helsingissä asui vuonna 2016 40 468 15–24-vuotiaasta naista. Tässä ikäryhmässä tehtiin vuonna 2016 498 raskaudenkeskeytystä. Raskaudenkeskeytyksen hinta on HUS:ssa 565 euroa. Lisäksi tulevat perusterveydenhuollon vastaanotto- ja laboratoriokustannukset noin 365 euroa. Raskaudenkeskeytysten kokonaiskustannukset vuodessa ovat näin ollen 459 000 euroa.

19.09.2017

Arvioidaan, että puolet 15–24-vuotiaista naisista on seksuaalisesti aktiivisia. Vuoden pilleriehkäisyn kustannukset olisivat noin 50 euroa/henkilö. Laajan tutkimuksen mukaan vain 40–50 prosenttia käyttäjistä sitoutuu maksuttomaankaan pilleriehkäisyyn. Näin ollen 15–24-vuotiaille tarjottavan maksuttoman pilleriehkäisyn kustannukset kaupungille olisivat 10 000 käyttäjällä laskettuna noin 506 000 euroa. Tyypillisellä käytöllä noin 9 prosenttia ehkäisypillerin käyttäjistä tulee raskaaksi vuoden aikana, joten ehkäisypillerien käyttäjille voidaan olettaa raskaudenkeskeytyksiä tehtävän vuodessa 227 vähemmän, jolloin raskaudenkeskeytysten kuntalaskutusten määrä vähenee arviolta 210 000 euroa.

Helsingin kaupunki on tarjonnut vuodesta 2007 ensimmäiset pitkävaikutteiset ehkäisymenetelmät kaikenikäisille naisille. Käyttäjät ovat voineet valita sekä hormonikierukan että ehkäisykapselit käyttöönsä yhteensä jopa 11 vuoden ajaksi. Pitkävaikutteisen ehkäisimen korkeampi hankintahinta noin 100 euroa/kpl jakautuu 4–7 vuodelle ja vuosikustannus on keskimäärin 20 euroa. Vuonna 2016 Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi hankki toimipisteisiinsä pitkävaikutteisia ehkäisymenetelmiä 358 460 eurolla (2974 kierukkaa, 540 ehkäisykapselia),

Mikäli kaikki 15–24-vuotiaat ehkäisyä tarvitsevat naiset Helsingissä käyttäisivät maksutonta pitkävaikutteisia ehkäisymenetelmiä, olisivat kustannukset vuodessa myös noin 405 000 euroa, mutta paremman ehkäisytehon vuoksi keskeytyksiä ei tehtäisi käyttäjille juuri ollenkaan. Käyttäjistä noin 80 prosenttia käyttää ehkäisymenetelmää pitkäaikaisesti, joten raskaudenkeskeytyksiä tehtäisiin ikäryhmässä jopa 400 vähemmän ja kustannuksia säästyisi 367 000 euroa.

Ehdotettu maksuton pilleriehkäisy on kustannuksiltaan samankaltainen, mutta teholtaan huonompi kuin jo aikaisempien päätösten nojalla kaikenikäisille tarjottava pitkäkestoinen ehkäisy. Nuoremmissa 15–19-vuotiaiden ikäryhmässä lyhytvaikutteinen ehkäisymenetelmä ensimmäisenä ehkäisyvaihtoehtona saattaa olla houkutteleva, mutta sitoutuminen ohjeenmukaiseen käyttöön on heikompaa nuorilla kuin aikuisilla. 15–19-vuotiaiden ikäryhmän 14 043 naisesta arviolta 3 500 on seksuaalisesti aktiivisia ja käyttäisi ehkäisypillereitä pitkäaikaisesti. Vuositasolla kustannukset olisivat 176 000 euroa. Raskaudenkeskeytyksiä tehdään tässä ikäryhmässä 20–24-vuotiaita vähemmän, noin 8/1000 naista vuodessa, ja tyypillisellä käytöllä voidaan olettaa raskaudenkeskeytyksiä tehtävän noin 26 vähemmän. Kustannussäästöä näistä syntyisi noin 23 600 euroa.

Helsingissä on varattu jaettavaksi viime vuosina noin 45 000 maksutonta kondomia vuodessa hankintahinnan ollessa 0,12 euroa kappaleelta. Sosiaali- ja terveystoimen osuus oli noin 90 prosenttia (41 256 kpl). Kondomin hinnan ollessa 0,12 euroa kappaleelta ovat vuosikustannuk-

19.09.2017

set 4 951 euroa. Kondomien tarve käyttäjien välillä vaihtelee huomattavasti, eikä ole realistista olettaa kaupungin pystyvän logistisesti tarjoamaan maksuttomia kondomeja kaikille 15–24-vuotiaille. Yksi kondomi viikossa 20 000 käyttäjälle maksaisi vuositasolla 124 000 euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin nykyisen käytännön jatkaminen tehostetusti on kustannusvaikuttavampaa kuin aloitteessa ehdotettu laaja koko alle 25-vuotiaiden ikäluokkaan suunnattu maksuton ehkäisy. Tämän ikäryhmän pitkävaikutteisten ehkäisymenetelmien aloitus toteutetaan ensisijaisesti keskitetyssä ehkäisyneuvonnassa, jonka toiminta siirtyy helmikuussa 2018 Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Keskitetyn ehkäisyneuvonnan lääkäriresurssi, jota nimenomaan edellä mainittuihin ehkäisymuotoihin liittyen tarvitaan, lisääntyy nykyisestä yhdestä lääkärin työpanoksesta kahteen, ja myös avustavan henkilökunnan määrää lisätään vastaavasti. Lisäksi Kalasatamassa ehkäisypalveluita pystytään tarjoamaan laajemmalla aukioloajalla.

Ehkäisypalveluiden toteutuksessa yhteistyötä terveysasemien, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, äitiysneuvolan, keskitetyn ehkäisyneuvonnan sekä Helsingin kaupungin muiden toimijoiden, kuten koulujen ja nuorisotalojen kanssa jatketaan ja lisätään. Viestintää maksuttomasta ehkäisystä tehostetaan eri kanavissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Tutkimusten mukaan maksuton, erityisesti pitkäaikaisten ehkäisymenetelmien käyttö, on tehokasta suunnittelelemattomien raskauksien ehkäisyssä ja niihin liittyvien niin yksilöä kuin terveydenhuoltojärjestelmää koskevan kuormituksen ja kustannusten vähentämisessä. Nuorten, niin naisten kuin miesten, ehkäisyn käyttöön kuuluu aina seksuaalikasvatus ja -neuvonta sekä turvalliseen sekä vastuulliseen seksikäyttäytymiseen ohjaaminen. Asianmukainen ehkäisymenetelmien käyttö vähentää ei-toivottujen raskauksien ja sukupuolitautilien määrää."

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa 30.9.2017 mennessä valtuutettu Reetta Vanhasen ym. valtuustolaitteesta koskien alle 25-vuotiaiden nuorten maksuttoman ehkäisyn edistämistä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Satu Suhonen, lääkäri, puhelin: 09 310 45564

19.09.2017

satu.suhonen(a)hel.fi
Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

Liitteet

1 Vanhanen Reetta Aloite Kvsto 21062017 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.09.2017 § 236

HEL 2017-007557 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2017 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Seija Muurinen: Pyydän asian pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Satu Suhonen, lääkäri, puhelin: 09 310 45564
satu.suhonen(a)hel.fi
Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

5

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirkku Ingervon valtuustoaloitteesta koskien perhetyön vahvistamista ns. Imatran mallin mukaisesti

Pöydälle 12.09.2017

HEL 2017-006100 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirkku Ingervon valtuustoaloitteesta koskien perhetyön vahvistamista ns. Imatran mallin mukaisesti seuraavan lausunnon:

"Imatralla oli vuonna 2016 yhteensä 27 517 asukasta, joista alle kouluikäisiä oli 1499. Imatran väestömäärä on laskussa ja myös syntyneiden lasten määrä on laskenut alle 200 syntyvään lapseen vuodessa. Hyvinvointi- ja terveyserojen näkökulmasta Imatralla haasteina ovat korkea työttömyys, korkea sairastavuus, alhaisempi koulutustaso, suuri yksinhuoltajien määrä sekä päihdeongelmat.

Helsingissä oli vuonna 2016 yhteensä 628 208 asukasta, joista alle kouluikäisiä oli 45 379. Lapsia Helsingissä syntyy noin 6500 vuodessa. Väestöennusteiden mukaan alle kouluikäisten ja kouluikäisten lasten määrä kasvaa vuoteen 2030 saakka. Helsingissä alueelliset ja eri väestöryhmien hyvinvointi- ja terveyserot ovat suuria.

Molemmat kaupungit ovat kehittäneet palvelutuotantoaan lapsiperheiden palvelujen saatavuuden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi. Imatran hyvinvointineuvola koostuu äitiys- ja lastenneuvolapalveluista sekä perhetyön palveluista. Terveystieteiden ja perhetyöntekijä muodostavat työparin, mikä mahdollistaa perhetyön varhaisen ohjauksen perheiden tueksi. Perhetyöntekijä tekee kotikäynnin kaikille raskaana oleville, tarvittaessa lapsen synnyttyä yhdessä terveydenhoitajan kanssa ja kun lapsi on 2 kuukautta (yhteensä 2-3 käyntiä). Lisäksi perhetyöntekijä tekee tarvittaessa tukikäyntejä perheen tarpeiden mukaan. Imatralla lastensuojelun asiakkaiden määrä, kodin ulkopuoliset sijoitukset sekä lastensuojelun kustannukset ovat vähentyneet.

Helsingissä resursseja kohdennetaan etenkin niille lapsiperheille, joilla on erityisen tuen tarvetta. Raskauden aikainen kotikäynti tehdään aina, mikäli tuleva äiti on nuori (alle 20-vuotias) tai mikäli äidillä on joku toimintakykyä rajoittava vamma, vanhemmilla on pitkäaikaisia mielenterveyden ongelmia, päihdeongelmia tai perheessä on lähisuhdeväkivaltaa. Raskauden jälkeinen kotikäynti pyritään tekemään jokaisen ensi-

synnyttäjän kotiin. Vuonna 2016 synnytyksen jälkeinen kotikäynti tehtiin 90,5 prosentille ensisynnyttäjistä. Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan lapsiperheiden palveluvalikoima on valtakunnallisesti verraten kattava ja ehkäisevää lastensuojelua toteuttavia tahoja on runsaasti.

Panostus kevyempiin palveluihin on myös Helsingissä vähentänyt merkittävästi kodin ulkopuolisten sijoitusten määrää. Lastensuojelun asiakkaiden määrä on kääntynyt laskuun. Kustannuskehitys on seurannut asiakasmäärien suotuisaa kehitystä.

Valtuustoaloitteessa esitetty pysyvä perhetyöntekijöiden lisääminen siten, että kotikäyntien määrää lisättäisiin säännönmukaisesti kaikkien ensimmäistä lasta odottavien piiriin, on yksittäisenä toimenpiteenä kustannustehoton. Tukitoimia on tarkoituksenmukaista kohdentaa tarkemmin tarvetta vastaavasti.

Osana palvelujen uudistamista Helsingissä jatketaan perhekeskusmallin kehittämistä. Perhekeskustoiminnassa pyritään tukemaan perheitä ongelmia ehkäisevästi ja oikea-aikaisesti. Kokoamalla voimavaroja ja osaamista sekä toimimalla yhteistyössä on mahdollista luoda uusia toimintakäytäntöjä sekä välttää resurssien päällekkäistä käyttöä. Perhekeskustoimintamallin kehittämisessä on hyödynnetty mm. Imatran hyvinvointineuvolassa saatuja kokemuksia sekä muita kansallisia ja kansainvälisiä tutkimuksia sekä hyviä käytäntöjä ehkäisevän lastensuojelun toteuttamisesta. Ensimmäinen perhekeskus käynnistyi kesäkuussa 2017 Itäkadulla ja Vuosaaren perhekeskus käynnistyy syksyllä 2017. Palveluja tarjotaan asiakkaiden erilaisten tarpeiden mukaan sisältäen digitaalisia palveluja, lähipalveluja sekä moniammatillista osaamista yhdistäviä palveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Riittävän varhaisessa vaiheessa tehty havainto tuen tarpeesta mahdollistaa vanhempien ja perheiden tuen oikea-aikaisesti. Ehkäisevän lastensuojelun laajentaminen lisää lasten ja perheiden hyvinvointia ja varhainen tuki lapsille ja perheille vähentää lastensuojelun avohuollon tukitoimien tarvetta. Perhekeskusmallin mukainen monitoimijainen työskentely tukee perheitä ehkäisevästi ja oikea-aikaisesti ja lisää siten lasten ja perheiden hyvinvointia."

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 20.9.2017 mennessä lausuntoa valtuutettu Sirkku Ingervon ym. valtuustoaloitteesta koskien ns. Imatran perhetyön mallin kokeilua koko Helsingissä valtuustokaudella 2017–2020.

19.09.2017

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 26

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystoimiala 12.09.2017 § 244

HEL 2017-006100 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveystoimiala päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

12.09.2017 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Saku Etholen: Pyydän asiaa pöydälle, jotta voin paremmin perehtyä ja mahdollisesti valmistella jäsenkunnan vastaehdotuksen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Päätettävä tässä kokouksessa

6

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle päihdetyön ammattitutkintoa koskevasta valtuustoaloitteesta

HEL 2017-006098 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon valtuutettu Jukka Järvisen valtuustoaloitteesta hyväksyä päihdetyön ammattitutkinto viralliseksi pätevyudeksi:

"Valtuutettu Jukka Järvinen esittää aloitteessaan, että Helsingin kaupunki hyväksyisi päihdetyön ammattitutkinnon viralliseksi kuten Valvira ja AVI. Lisäksi aloitteessa mainitaan, että opetushallitus on hakenut päihdehuollon ammattitutkinnolle virallisen EU-luokituksen kansallisesti ja kansainvälisesti, ja että päihdetyön ammattitutkinto on ylempi kuin perustutkinto. Jukka Järvinen esittää aloitteessaan myös huolensa siitä, että päihdetyön ammattilaiset jäävät pois kentältä ja samaan aikaan päihdehaitat kasvavat sekä taloudellisesti että sosiaalisesti.

Valvira on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan keskusvirasto, joka valvoo sosiaali- ja terveydenhuollon, alkoholielinkeinojen sekä ympäristöterveydenhuollon toiminnan asianmukaisuutta. Valviran tehtäviin kuuluu myöntää sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden laillistus, nimikesuojaus ja määräaika-ajatukset.

Päihdetyön ammattitutkinnosta on oltu yhteydessä sekä Valviraan että Aluehallintovirastoon (AVI:in). Valvira myöntää oikeuden harjoittaa sosiaalihuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä tai antaa oikeuden käyttää nimikesuojattua sosiaalihuollon ammattinimikettä. Päihdetyön ammattitutkinto ei ole tutkinto, jonka perusteella voi hakea oikeutta harjoittaa sosiaalihuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä eikä sen perusteella saa nimikettä, joka on nimikesuojattu sosiaalihuollon ammattinimike. Aluehallintovirastosta kerrottiin, että (AVI:n) tehtäviin ei kuulu tutkintojen hyväksyminen viralliseksi kelpoisuudeksi. Aluehallintovirasto voi kuitenkin antaa lausunnon niistä nimikkeistä, jotka jo kuuluvat Valviran rekisteröinnin piiriin.

Päihdetyön ammattitutkinto ei ole sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinto, kuten lähihoitajan tutkinto. Päihdetyön ammattitutkinto on sosiaali- ja terveysalan yhteistä ammatillista lisäkoulutusta, joka antaa jatko-opintokelpoisuuden vastaavan alan ammattikorkeakouluopintoihin.

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettu laki (817/2015) tuli voimaan 1. päivänä maaliskuuta 2016. Laissa säädetään keskeisten ammattiryhmien ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisestä, ammatinharjoittamisoikeuden rekisteröinnistä, ammattihenkilön nimikesuojasta, ammattihenkilöiden ohjauksesta ja valvonnasta sekä valvontaviranomais-
tentehtävistä ja työnjaosta. Sosiaalihuollon amatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettu laki on kumottu. Sosiaalihuollon ammattihenkilölain myötä työnantajalla on mahdollisuus muita kuin kyseiseen lakiin liittyviä virkoja ja toimia perustaessaan määritellä kyseinen tehtävänimike ja tehtävässä tarvittava osaamisvaatimus.

Sosiaalihuollon ammattihenkilölain ulkopuolelle jäävien ammattiryhmien / tehtävänimikkeiden osalta työnantajien liikkumavara on laajentunut. Tehtäviä täytettäessä tulee ottaa huomioon sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilölaki ja asetus sekä mahdolliset erillislainsäädännön säädökset.

Toimialalla on 1.6.2017 tullut voimaan pysyväisohje ”Kelpoisuus, ammatinharjoittamisoikeudet ja ammattihenkilöiden valvonta sosiaali- ja terveystoimessa”. Ohjeen mukaan kouluasteisissa ohjaajan tehtävissä edellytetään tehtävään soveltuvaa sosiaali- ja terveystoimialan ammatillista perustutkintoa (lähihoitaja) tai muuta soveltuvaa tutkintoa.

Psykiatria- ja päihdepalveluissa arvostetaan päihdetyön ammattitutkintoa lisätutkintona, mutta tehtävien vaativuus edellyttää päihdehuollon tehtävissä myös sosiaali- ja terveystoimialan perustutkintoa tai esimerkiksi sairaanhoitajan tai sosionomin pätevyyttä. Toimialalla on työntekijöitä, joilla on perustutkinnon lisäksi päihdetyön ammattitutkinto. Juuri nytkin on alkamassa työntekijöille oppisopimuksena päihdetyön ammattitutkintokoulutus, johon osallistuu noin 30 toimialan työntekijää.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Jukka Järvisen valtuustoaloitteesta koskien päihdetyön ammattitutkintoa 20.9.2017 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkonen

Lisätiedot

Sari Torres, henkilöstöasiantuntija, puhelin: 310 24109
sari.torres(a)hel.fi

Liitteet

1 Järvinen Jukka ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

7

Sosiaali- ja terveystoimialan hankintavaltuuksien korjaaminen

HEL 2017-005240 T 00 01 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää muuttaa kaupunginhallituksen johtamisen jaoston 22.5.2017 (§ 102) hankintoihin liittyvän toimivallan siirtämisestä tehdyn päätöksen liitteessä 1 mainittuja viranhaltijain hankintavaltuuksia seuraavasti:

Toimialan hallintopalvelut:

- Yksikön päällikölle (asiakirjahallinto) määritelty hankintavaltuus (10 000 euroa) poistetaan kokonaan
- Päätöksenteon tuen päällikölle myönnetään enintään 10 000 euron suuruinen muiden palvelujen ja tavaroiden ostoja koskeva hankintavaltuus.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelukokonaisuus:

- Johtavan kuntoutussuunnittelijan asiakaspalvelujen sekä muiden tavaroiden ja palveluja koskevat hankintaoikeudet nostetaan 10 000 eurosta enintään 25 000 euroon.

Päivitetty listaus hankintavaltuuksista korvaa kaupunginhallituksen johtamisen jaoston 22.5.2017 (§ 102) päättämät hankintavaltuudet sosiaali- ja terveystoimialalla.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto päätti 22.5.2017 kokouksessaan (§ 102) sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksiin liittyvien toimivaltuuksien siirrosta 31.5.2018 saakka. Päätöksen liitteessä 1 on eritelty toimialan viranhaltijakohtaiset hankintavaltuudet.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän (3.5.2017 § 206) hallintosäännön mukaan toimialalautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita (10 luku 1 § 3 momentti 3 kohta).

Toimialalautakunnan työn alkaessa on huomattu tarve tarkentaa jaoston päätöksen liitteessä mainittuja viranhaltijakohtaisia hankintavaltuuksia alla mainituista syistä:

19.09.2017

- Yksikön päällikkö (asiakirjahallinto) ei ole virkasuhteessa, joten hankintavaluutta ei olisi tullut delegoida jaoston päätöksellä työsuhhteessa olevalle henkilölle
- Toimialan hallintopalveluissa avoinna ollut yksikön päällikön (päätoksenteon tuki) virkasuhde on johtamisen jaoston 22.5.2017 tekemän päätöksen jälkeen täytetty. Yksikön päällikkö tekee vastuualueensa puitteissa hankintoja ja viranhaltijakohtaisesta hankintavaluudesta on sen vuoksi tarpeen päättää
- Johtava kuntoutussuunnittelija tekee yli 10 000 euron suuruisia hankintoja, joten jaoston päätöksen mukainen hankintavaluutus on tarpeen määritellä uudelleen. Tehtävien operatiivisen hoidon sujuvuuden kannalta tarkoituksenmukaisena enimmäismääränä voidaan pitää enintään 25 000 euron suuruisia hankintavaluutta asiakaspalvelujen sekä muiden tavaroiden ja palveluja koskeviin hankintoihin.

Liitteessä esitetyt hankintavaluudet ovat ilman arvonlisäveroa (alv 0 %).

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Harno, hankintalakimies, puhelin: 040 3344617
jukka.harno(a)hel.fi

Liitteet

1 SOTE hankintavaluudet alkaen 19.9.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Toimialajohtaja
Palvelukokonaisuuksien johtajat
Hallintojohtaja
Hallintosihteerit (eteenpäinjakelu palvelukokonaisuuksille ja hallintoon)

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto 22.05.2017 § 102

HEL 2017-005240 T 00 01 00

Päätös

19.09.2017

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto päätti siirtää hankintojen toimivaltaa liitteessä esitetyllä tavalla sosiaali- ja terveystoimialalla 1.6.2017 alkaen 31.5.2018 saakka.

Samalla kaupunginhallituksen johtamisen jaosto päätti, että liitteessä mainitut viranhaltijat voivat tehdä toimialan hankintoja siirretyn toimivalan mukaisesti ennen 1.6.2017.

15.05.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu-Pekka Polttila, hankintapäällikkö, puhelin: 310 71612
hannu-pekka.polttila(a)hel.fi
Jorma Lamminmäki, hankintajohtaja, puhelin: 310 31500
jorma.lamminmaki(a)hel.fi

8

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 12.9.2017

25 § Sosiaali- ja terveystoimiala, psykiatria- ja päihdepalvelujen yksiköiden lyhytaikaiset sulkemiset

Hallintojohtaja 14.9.2017

16 § Sosiaali- ja terveystoimialan hallinnon henkilöstötoimikunnan asettaminen 15.8.2017 lukien

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

9

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, ettei se ota seuraavia sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 8.9.2017

59 § Toimivallan siirtäminen sosiaali- ja terveystoimialalla laskujen hyväksymiseen oikeutetut henkilöt

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 13.9.2017

60 § Nordic Adoption Council -järjestön jäsenyydestä eroaminen

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano